

ZÁSoby MATERIÁLU A ZBOŽÍ

Zásoby

- patří do oběžného majetku, tzn. jedná se o takové složky majetku, u nichž dochází k jednorázové spotřebě nebo se z příslušné činnosti získávají a přeměňují v jiné majetkové složky
- zahrnují se do nákladů v souladu s účetními předpisy jednorázově, a to v okamžiku jejich spotřeby, prodeje, darování a v dalších případech, kdy dochází k jejich úbytku

Členění zásob

1. materiál – účtová skupina 11

- předměty, které se používají ke zhotovení výrobku, popř. k opravám nebo údržbě jiného majetku (např. šrouby, dřevo, laky, ...)
- a) suroviny (základní materiál) – vchází do výrobku a tvoří jeho podstatu (látky u oděvu, dřevo u nábytku)
- b) pomocné látky – vstupují také do výrobku, ale netvoří jeho podstatu (nitě u oděvu, lak u nábytku)
- c) provozovací látky – látky, které jsou potřeba pro zajištění provozu účetní jednotky jako celku (mazadla, paliva, čisticí prostředky, kancelářské potřeby)
- d) náhradní díly – předměty určené k uvedení dlouhodobého hmotného majetku do původního stavu
- e) obaly a obalové materiály – pokud nejsou účtovány jako dlouhodobý majetek nebo zboží (bedny, krabice)
- f) další movité věci s dobou použitelnosti do 1 roku bez ohledu na výši ceny (pracovní stroje)
- g) drobný hmotný majetek – doba použitelnosti nad 1 rok, cena nižší než 80 000 Kč (kopírka)

2. zásoby vytvořené vlastní činností (včetně zvířat patřících do zásob) – účtová skupina 12

- a) nedokončená výroba (produkty, které již prošly jedním nebo několika výrobními stupni, nejsou již materiálem, ale také ještě nejsou hotovým výrobkem)
- b) polotovary vlastní výroby
- c) hotové výrobky (předměty, které podnik vyrábí s cílem prodat je odběratelům)
- d) zvířata (patří sem např. mladá a jatečná zvířata)

3. zboží – účtová skupina 13

- o movité věci, které účetní jednotka pořizuje za účelem dalšího prodeje

Oceňování zásob

1. při pořízení:

- pořizovací cena (u nakupovaných zásob) = cena pořízení + vedlejší pořizovací náklady (doprava, clo, provize za zprostředkování nákupu zásob, náklady na zpracování materiálu, pojistné při přepravě)
- vlastní náklady (u zásob, které jsou výsledkem vlastní činnosti) = buď ve skutečné výši, nebo v předem stanovených nákladech podle předběžných kalkulací, vlastními náklady se rozumí přímé náklady spojené s výrobou (např. přímý materiál – spotřeba základního materiálu, přímé mzdy – mzdy výrobních dělníků za odpracovaný čas), popřípadě i přiřaditelné nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě nebo jiné činnosti (např. reklama)
- neběžná možnost: bezplatně nabyté zásoby (např. dar) – reprodukční pořizovací cena (cena, za kterou byl majetek pořízen v době, kdy o něm účtuje)

2. při výdeji ze skladu do spotřeby: za kolik to půjde ze skladu do spotřeby

- FIFO – first in, first out – první do skladu, první ze skladu (potraviny)
- LIFO – last in, first out – poslední do skladu, první ze skladu (písek)
úbytek zásob se uskutečňuje v pořizovacích cenách, ve kterých jsou evidovány na skladě, tohoto způsobu však lze využít jen tehdy, když je skutečně známo, ze kterého přírůstku zásob došlo k výdeji, proto účetní předpisy uvádějí tuto možnost oceňování výdeje u zásob stejného druhu materiálu:
- vážený aritmetický průměr

1. proměnlivý – mění se cena po každé nové dodávce, počítá se nejméně jednou za měsíc

$$\frac{\text{materiál na skladě v } K_q + \text{poslední přírůstek v } K_q}{\text{materiál na skladě v množství } K + \text{poslední přírůstek v množství } K}$$

- periodický – počítá se za určité období ne delší než 1 měsíc, zjištěná cena se použije pro ocenění vydaného materiálu v dalším období

$$\frac{\text{materiál na skladě v } K_q \text{ na počátku období } K + \text{přírůstek za období } K \text{ v } K_q}{\text{množství } K \text{ materiálu na skladě na počátku období } K + \text{přírůstky v množství } K \text{ za období } K}$$

3. při prodeji – za kolik to půjde zákazníkovi

- zboží se oceňuje v prodejích cenách
= pořizovací cena + obchodní marže + DPH
(marže = rozdíl mezi pořizovací a prodejní cenou, bez DPH)

Doklady (evidence) spojené se zásobou materiálu

- s dodávkou materiálu zasílá dodavatel odběrateli dodací list a fakturu
 - dodací list slouží ke kontrole obsahu došlé zásilky
 - převzetí dodávky potvrzuje skladník v příjemce (účetní doklad)
 - zápisy v příjemce musí odpovídat skutečně přijatému množství jednotlivých druhů materiálu podle příjemky
 - zjistí-li se při převjímce rozdíly oproti údajům v dokladech, musí být vyhotoven protokol o vadách, který je důležitý pro reklamační řízení
- při výdeji materiálu ze skladu je dokladem výdejka
- dokladem o pohybu materiálu uvnitř podniku je převodka
- analytická evidence se vede podle jednotlivých druhů zásob na skladních kartách či v datových souborech počítače

Účtování materiálu způsoby A a B

- účetní jednotka může účtovat zásoby způsobem A i způsobem B, avšak v rámci analytických účtů podle míst uskladnění (odpovědných osob) může být uplatněn pouze jeden z uvedených způsobů

Účtování způsobem A

- nakupované zásoby se v průběhu roku účtují na příslušný rozvahový účet zásob v 1. účtové třídě a do nákladů se dostávají až při jejich spotřebě (na základě výdejek)
- při účtování zásob se vyskytují tyto účetní případy:
 - dodavatelské faktury za nákup
 - poskytnuté zálohy na nákup
 - náklady související s pořízením (vedlejší náklady pořízení)
 - příjemky vyhotovené ve skladech při převjímce
 - úhrady dodavatelských faktur
 - výdejky na vydané zásoby ze skladů

Pořízení zásob:

	MD	D
1. FAP za nákup	111	321
2. VÚD aktivace zásob	111	585,586
3. VÚD na vnitropodnikové přepravné	111	586
4. VÚD na vyrobené zásoby	112,132	585
4. Příjemka na sklad	112	111

Úbytek zásob:

	MD	D
5. Výdej ze skladu v pořizovacích cenách	501,504,542	112,132
6. Tržby z prodeje zboží	211/311	604
DPH	211/311	343

Vnitropodnikové přepravné

- přeprava nakoupeného materiálu, která byla uskutečněna vlastními dopravními prostředky, se považuje za vnitropodnikovou službu, jež je součástí pořizovací ceny materiálu
- účtování: 111/586 (VÚD na přepravné)
- toto zaúčtování zajistí, že náklady na přepravu neovlivní výsledek hospodaření účetní jednotky v okamžiku pořízení materiálu

Pořízení materiálu vlastní výrobou

- účtování: 112/585 (VÚD na vyrobený materiál)
- materiál vlastní výroby se oceňuje ve vlastních nákladech

Nákup zásob ze zahraničí

- firma je povinná přepočítat cizí měnu na Kč
- kurz
 - pevný – platný na začátku období, jehož délku si firma stanoví sama
 - denní – aktuální kurz ČNB ke dni uskutečnění účetního případu

1. Pořízení zásob z jiného členského státu EU

	cena	MD	D
1. FAP od rakouského dodavatele	130 000	111	321
2. Povinnost přiznat daň na výstupu	27 300	349	343
3. Nárok na odpočet	27 300	343	349

- společnost z členského státu EU, dodávající české firmě zásoby, nebude tyto zásoby zdaňovat DPH na výstupu, pokud jí česká firma sdělí své daňové identifikační číslo (DIČ)
- česká firma (kupující) si sama vypočte DPH z přijaté dodávky a má povinnost tuto vypočtenou daň odvést finančnímu úřadu (účet 343 na straně Dal) – tato povinnost přiznat daň se v praxi označuje jako přidanění nebo samovyměření
- v případě, že má česká firma od prodávajícího z členského státu EU daňový doklad, bude mít zpravidla i nárok na odpočet daně (účet 343 na straně MD)
- bude-li mít česká firma plný nárok na odpočet, bude daň na vstupu i na výstupu stejná a odvod finančnímu úřadu v konečném důsledku bude nulový
- v případě, že účetní jednotka má současně k dispozici daňový doklad, lze přidanění i nárok na odpočet zaúčtovat jedním zápisem: 343/343
- firma pořizující zásoby si nemůže uplatnit odpočet DPH v případě, že ještě neobdržela daňový doklad (fakturu) od společnosti z členského státu EU na dodávku zásob, české firmě vzniká povinnost odvést daň na výstupu, ale nárok na odpočet by nemohl být uplatněn
- povinnost odvést DPH z nákupu má česká firma dnem vystavení dokladu, nejpozději však do 15. dne měsíce, který následuje po měsíci, v němž byly zásoby pořízeny

2. Pořízení zásob ze zemí mimo EU

- clo se stanoví příslušnou sazbou z celního sazebníku vypočítanou z celní hodnoty (cena z FAP v Kč) – vyúčtovává ho příslušný celní orgán
- DPH si účetní jednotka vypočítá sama
- základ pro výpočet DPH obsahuje kromě hodnoty nakoupených zásob také clo

	MD	D
1. FAP za nákup	111/131	321
2. Clo	111/131	379
3. Povinnost přiznat daň	349	343
4. Nárok na odpočet	343	349

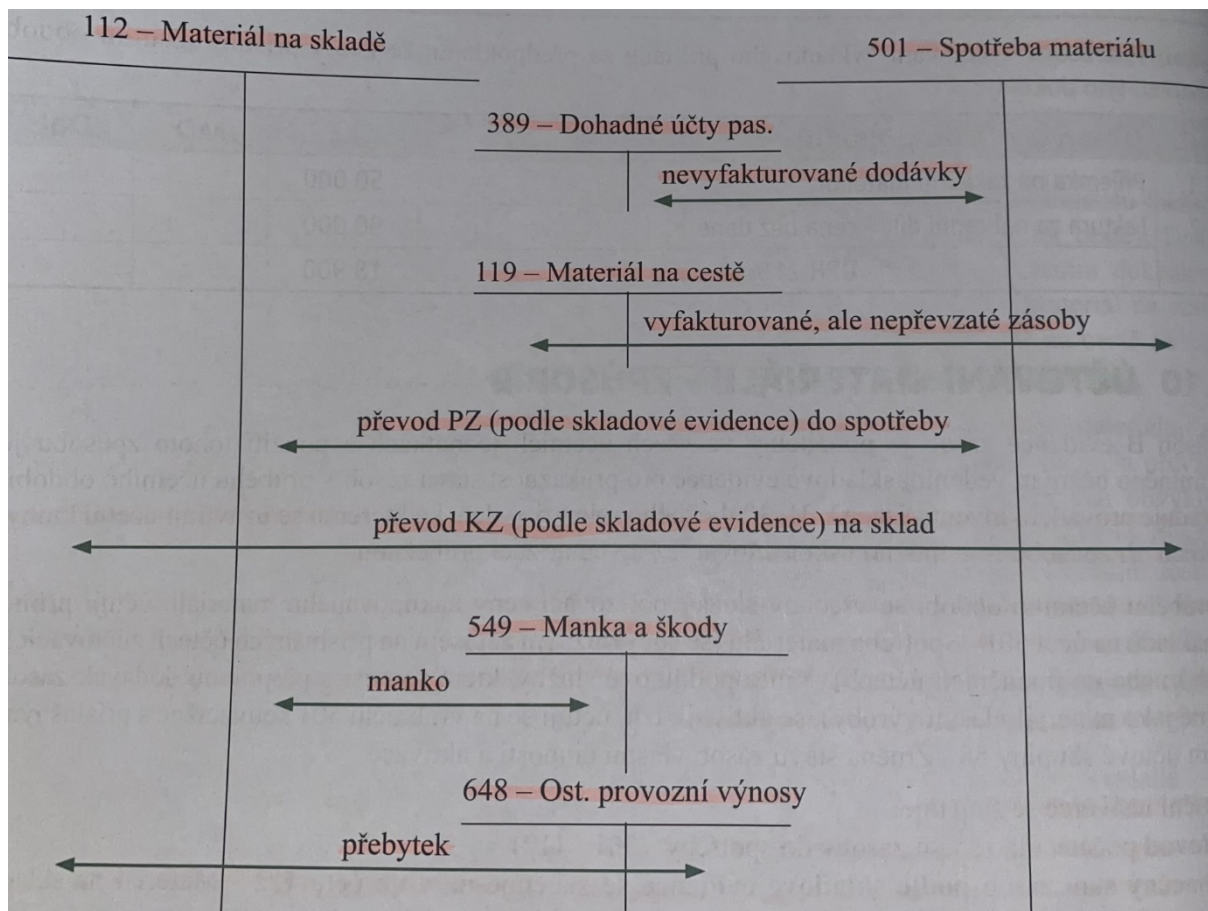
Účtování způsobem B

- nakupované zásoby se v průběhu roku účtují přímo do nákladů a na majetkové účty v 1. účtové třídě se účtuje až při roční uzávěrce, kdy se zaúčtují zůstatky materiálu na skladě, při tomto způsobu je nutné vést skladovou evidenci na analytických účtech průběžně, aby bylo možno zjistit a prokázat stav zásob v průběhu účetního období
- vyžaduje provádění inventarizace k 31. 12. běžného roku, tj. v den, ke kterému se uzavírají účetní knihy, zatímco při způsobu A je možno uskutečňovat též inventarizaci průběžnou
- při roční uzávěrce se zaúčtuje:
 - převod počátečního stavu zásob do spotřeby: 501 či 504/112 či 132
 - konečný stav zásob podle skladové evidence: 112 či 132/501 či 504
- roční spotřeba zásob je potom vykázána jako součet počáteční zásoby a nákupu snižená o konečnou zásobu zjištěnou při inventarizaci

V průběhu roku:

	MD	D
1. FAP za nákup	501	321
2. placené pojistné, provize	501	211/221
3. přepravné vlastními dopravními prostředky	501	586

Na konci roku:

Analytická evidence a její využití při řešení praktických problémů s oceňováním materiálu

- nejčastěji používaným v praxi je následující způsob:
 - pořizovací cena se rozdělí na cenu pořízení a vedlejší pořizovací náklady
 - ve finančním účetnictví se účtuje na dvou analytických účtech:
 - 112.100 – Materiál na skladě – cena pořízení
 - 112.200 – Materiál na skladě – vedlejší pořizovací náklady
- Součet částek na obou analytických účtech udává skutečnou pořizovací cenu, která je uvedena na syntetickém účtu 112

	MD	D
1. Nákup materiálu v pořizovacích cenách	112.100	211/321
2. Přírůstek vedlejších pořizovacích nákladů	112.200	211/321
3. Úbytek materiálu v pořizovacích cenách	501	112.100
4. Úbytek poměrné části vedlejších pořizovacích nákladů	501	112.200

$$\text{Poměrná část vedlejších pořizovacích nákladů} = \text{UZ} / (\text{PSZ} + \text{PŘZ}) * \text{N}$$

*UZ – úbytky zásob v ceně pořízení účtovaných na účtu 112.100 na straně Dal

PSZ + PŘZ – počáteční stav + přírůstky zásob v ceně pořízení účtovaných na účtu 112.100 na straně MD

N – suma vedlejších pořizovacích nákladů účtovaných na účtu 112.200

PŘÍKLAD			
V účetním období byly uskutečněny dvě dodávky materiálu A:			
dodávka - 1 000 kg materiálu v ceně pořízení po 7 Kč, přepravné 250 Kč			
dodávka - 2 000 kg materiálu v ceně pořízení po 10 Kč, přepravné 290 Kč			
Podle výdejky bylo vydáno ze skladu 1 200 kg materiálu			
<i>Poznámka: Výdej materiálu do spotřeby se oceňuje váženým aritmetickým průměrem, vedlejší výdaje se zúčtovávají do nákladů poměrnou částí, a to dle výše uvedeného vzorce.</i>			
Řešení:			
Dodávka 1 000 kg materiálu	7 000 Kč	MD 112.100	Dal 321
Přepravné materiálu	250 Kč	MD 112.200	Dal 321
Dodávka 2 000 kg materiálu	20 000 Kč	MD 112.100	Dal 321
Přepravné materiálu	290 Kč	MD 112.200	Dal 321
Výdej materiálu 1 200 kg	10 800 Kč	MD 501.100	Dal 112.100
<i>Výpočet průměrné ceny pořízení dle váženého aritmetického průměru:</i>			
Průměrná cena pořízení na 1 kg: 27 000 Kč / 3 000 kg = 9 Kč / 1 kg			
Průměrná cena pořízení na vydané množství: 1 200 kg * 9 Kč = 10 800 Kč			
Podíl vedlejších pořizovacích nákladů	216 Kč	MD 501.200	Dal 112.200
<i>Výpočet podílu vedlejších pořizovacích nákladů:</i>			
Průměrné procento (10 800 / 27 000) * 100 = 40 %			
Poměrná část pořizovacích nákladů připadající na vydaný materiál: (540 * 40) / 100 = 216 Kč			

- další možnosti ocenění zásob v analytické evidenci (v praxi méně používané) je následující způsob:
 - pořizovací cena se rozdělí na předem stanovenou cenu pořízení a odchylky od skutečné ceny pořízení
 - účetní jednotka si stanoví pro jednotlivé druhy zásob pevnou cenu pořízení a v této ceně účtuje ve skladové evidenci, dobu platnosti si určuje sama účetní jednotka a měla by ji změnit, jestliže došlo k výrazné změně skutečné ceny pořízení
 - tento způsob ocenění zásob zjednodušuje vedení skladové evidence, a hlavně pak ocenění vydaných zásob ze skladu
 - ve finančním účetnictví se účtuje na těchto analytických účtech:
 - 112.100 – Materiál na skladě – pevná cena pořízení
 - 112.200 – Materiál na skladě – cenový rozdíl mezi skutečnou a pevně stanovenou cenou pořízení

PŘÍKLAD			
Společnost EKONSERVICE, v. o. s. nakoupila ve sledovaném období tyto dodávky materiálu:			
1. 800 kg ve skutečné ceně pořízení po 50 Kč/1 kg	40 000 Kč		
2. 700 kg ve skutečné ceně pořízení po 60 Kč/1 kg	42 000 Kč		
3. Ze skladu vydáno 1 000 kg materiálu			
Předem stanovená cena pořízení (skladní cena) je 52 Kč/1 kg.			
Odchylka skutečné ceny pořízení se zúčtuje na základě průměrného procenta.			
Řešení:		MD	Dal
1. Dodávka 800 kg materiálu:			
a) předem stanovená cena 800 kg po 52 Kč	41 600 Kč	112.100	
b) odchylka skutečné ceny od skladní ceny 800 kg po 2 Kč	-1 600 Kč	112.200	
c) skutečná cena pořízení	40 000 Kč		321
2. Dodávka 700 kg materiálu:			
a) předem stanovená cena 700 kg po 52 Kč	36 400 Kč	112.100	
b) odchylka skutečné ceny od skladní ceny 700 kg po 8 Kč	5 600 Kč	112.200	
c) skutečná cena pořízení	42 000 Kč		321
3. Výdej materiálu ze skladu do spotřeby 1 000 kg po 52 Kč	52 000 Kč	501	112.100
4. Odchylka skladní ceny	2 667 Kč	501	112.200
Výpočet poměrné části odchylek:		$(52\,000 / 78\,000) * 100 = 66,67\%$	
Částka odchylek vztahující se k vydanému materiálu:		$(4\,000 * 66,67) / 100 = 2\,667\text{ Kč}$	

Prodej zásob

- tržby z prodeje: 6. účtová třída (výnosy), MD – 211, 311
- DPH (343) na straně Dal
- úbytek prodaných zásob (např. materiál) ve skladní ceně: 542/112

Reklamace při dodávkách materiálu

- při dodávkách materiálu se mohou stát nesrovnalosti mezi odběratelem a dodavatelem, příp. také mezi přepravcem (např. nesedí množství)
- reklamační nárok může být dodavatelem uznán nebo zamítnut
- reklamační nárok se účtuje při jeho zjištění jako pohledávka za dodavatelem, a to na účtu 315 – Ostatní pohledávky (315/111,112)
- účtování uznané reklamace: dobropis (opravný daňový doklad)
cena bez daně: - 315/- 321
DPH: - 343/- 321
- náhrada dodavatelem ve formě náhradní dodávky: 111,112/315
- neuznaná reklamace: 549/315

V praxi účetní jednotky často o reklamačním nároku vůbec neúčtují. Řešení celé situace by v takovém případě bylo následující:

a) Reklamační nárok vůči dodavateli	neúčtuje se	
b) Dodavatel poskytl slevu z ceny a zaslal dobropis (opravný daňový doklad)		
- cena bez daně	- 111	- 321
- DPH	- 343	- 321
c) Reklamace řešena formou náhradní dodávky	112	111
d) Neuznaná reklamace	549	111

PŘÍKLAD

Ve firmě PÁJA, s.r.o., se vyskytly tyto účetní případy při účtování reklamací u dodaného materiálu.

Fakturováno 600 kg materiálu (cena bez daně 200 Kč / 1 kg, DPH 21 %), dodáno 550 kg materiálu.

Reklamováno u dodavatele chybějících 50 kg.

Dodavatel uznal polovinu reklamačního nároku, na kterou zaslal dobropis (opravný daňový doklad) (25 kg po 200 Kč + DPH 21 %). Druhá polovina reklamačního nároku (25 kg) nebyla uznána.

Řešení je provedeno ve dvou variantách: 1) se zaúčtováním reklamačního nároku
2) bez zaúčtování reklamačního nároku

Účtování:

	Kč	varianta 1		varianta 2	
		MD	Dal	MD	Dal
1. Došlá faktura za materiál – cena bez daně	120 000 Kč	111	321	111	321
DPH 21 %	25 200 Kč	343	321	343	321
2. Příjemka materiálu (550 kg po 200 Kč)	110 000 Kč	112	111	112	111
3. VÚD na reklamační nárok (50 kg po 200 Kč)	10 000 Kč	315	111	---	---
4. Přijatý dobropis – opravný DD na 25 kg					
cena bez daně	- 5 000 Kč	315	321	111	321
DPH 21 %	- 1 050 Kč	343	321	343	321
5. Neuznaná reklamace – 25 kg	5 000 Kč	549	315	549	111

Inventarizace zásob

- podle ZoÚ musí účetní jednotky provádět pravidelné inventarizace, a to k zajištění shody uvedeného stavu zásob v účetnictví se skutečností
 1. Inventura = zjištění skutečného stavu
 2. Porovnání skutečného stavu se stavem účetním
 - zjištění inventarizačních výsledků
 - skutečný stav < účetní stav = MANKO – k úhradě
 - skutečný stav > účetní stav = PŘEBYTEK – špatné zaúčtování
 - jejich zaúčtování ještě do toho roku
 3. Zjištění viníků – náprava, opatření
- inventura zásob se může provádět 4 měsíce do konce roku a nebo 2 měsíce po ukončení roku = řádná inventura

Inventarizační rozdíly:

Manko = skutečný stav je **menší** než účetní stav, přičemž rozdíl mezi těmito stavy nelze doložit účetním dokladem nebo **prokázat** jiným způsobem **stanoveným** zákonem

Přebytek = skutečný stav je **větší** než účetní stav

U některých druhů materiálu dochází k přirozeným úbytkům hmotnosti nebo objemu zásob (např. působením vnějších vlivů nebo při manipulaci s nimi), kterým nelze zabránit. Pro tyto úbytky si stanoví účetní jednotka svou vnitřní směrnici norem přirozených úbytků zásob, která má platnost pro určité období. Výše norem musí být řádně odůvodněné, aby účetní jednotce nehrozilo jejich zpochybnění správcem daně a takto vzniklý náklad byl daňově uznatelný. Pokud byl zjištěn při inventarizaci úbytek materiálu, který nepřesahuje normovanou výši, účtuje se jako spotřeba materiálu (MD 501 / Dal 112).

Z výše uvedeného vyplývá, že za manka se nepovažují:

- a) technologické a technické úbytky vyplývající z přirozených vlastností zásob vzniklých například rozprachem, sesycháním v rámci technologických úbytků ve výrobním, zásobovacím a odbytovém procesu (přirozené úbytky zásob),
- b) ztráté v maloobchodním prodeji a nezáviněné úhyny zvířat (které nejsou hmotným majetkem), a to do výše ekonomicky zdůvodněné normy přirozených úbytků a ztrátého stanovené poplatníkem (správce daně může posoudit, zda výše stanovené normy odpovídá charakteru činnosti poplatníka a obvyklé výši norem jiných poplatníků se shodnou nebo obdobnou činností).

Manko	549/112,132
Přirozený úbytek zásob v rámci norem	501,504/112,132
Předpis manka k úhradě zaměstnanci	335/648
Úhrada manka od zaměstnance v hotovosti	211/335
Úhrada manka srážkou ze mzdy	331/335
Úhrada manka na účet	221/335

Daňově uznatelné náklady na škody

- škoda pouze do výše náhrady
- škoda, která vznikne živelnou pohromou (zákonem dané); např.: zemětřesení, sesuvy půdy, vichřice, ...
- loupež → potvrzení od policie, že je pachatel neznámý

Příklad:

1. Odhadnutá škoda	150 000	388	648
2. Úhrada od pojišťovny	120 000	221	388
3. Rozdíl škody	30 000	648	388

Přebytky

- představují zásoby, které sice ve skladu jsou, ale nebyly zaúčtovány do příjmu, proto se účtují jako provozní výnosy: 112,132/648
- pokud však došlo k přebytku zásob chybami při účtování, potom se přebytek zaúčtuje: 112/501

škody na zásobách materiálu

Škody na zásobách materiálu způsobené např. fyzickým znehodnocením nebo živelnými pohromami, popř. jinými nahodilými událostmi představují úbytek materiálu a náklad účtovaný na vrub účtu 549 - Manka a škody.

Předepsané náhrady škod odpovědným osobám nebo náhrada škody od pojišťovny jsou výnosem zachyceným na účtu 648 – Ostatní provozní výnosy. Přiznaná náhrada škody pojišťovnou se účtuje na vrub účtu 378 - Jiné pohledávky.

Nebyla-li poskytnuta pojišťovnou ke dni účetní závěrky pojistná náhrada a pojišťovna ani nepotvrdila do účetní uzávěrky přesnou výši náhrady, zaúčtuje se pohledávka za pojišťovnou na účet 388 - Dohadné účty aktivní.

Účetní definice škody je uvedena ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. Za škodu se považuje fyzické znehodnocení (tj. neodstranitelné poškození nebo zničení) majetku účetní jednotky, a to z objektivních i subjektivních příčin.

Daňová účinnost mank a škod

Podle zákona o dani z příjmů jsou zúčtována **manka a škody daňově účinná pouze do výše náhrad.**

Výjimkou jsou:

- škody vzniklé v důsledku živelních pohrom,
 - škody způsobené podle potvrzení policie neznámým pachatelem.
- V těchto dvou výše uvedených výjimečných případech jsou škody plně daňově uznatelné v prokázané výši.

Oceňování zásob při inventarizaci

- při inventarizaci se také porovnává reálná hodnota zásob (tj. prodejní cena snížená o náklady spojené s prodejem) s jejich oceněním v účetnictví, mohou nastat tyto varianty:
 - zásoby mají vyšší reálnou hodnotu, než je ocenění v účetnictví – v takovém případě se o přírůstku hodnoty zásob neúčtuje z důvodu respektování zásady opatrnosti v účetnictví
 - reálná hodnota zásob je nižší než cena zásob vykázaná v účetnictví, v takovém případě se musí zjistit, zda snížení hodnoty je trvalého nebo dočasného charakteru
 - dočasné snížení hodnoty zásob: 559/191,196
 - snížení (rozpuštění) opravných položek: 191,196/559
 - trvalé snížení hodnoty zásob: 549/112,132

Slevy na nakoupené zásoby

- bonus – sleva poskytnutá dodavatelem při splnění podmínky odběru určitého množství (nebo při překročení určité hodnoty fakturace)

- a) V případě, že je bonus poskytován **okamžitě při dodávce** určitého množství odebraného zboží nebo překročení určité hodnoty fakturace v každé jednotlivé konkrétní dodávce, je nutné ho u odběratele považovat za slevu poskytnutou k jednotlivým položkám faktury a rozpustit ji do jejich ocenění.
- b) Bonus však může být poskytnut také až po odebrání určitého množství či fakturačního objemu **dodatečně**. Tento případ bývá v praxi častější a potom ovlivňuje provozní náklady (účet 548), resp. provozní výnosy (účet 648).

- skonto – **dodavatel poskytne slevu z fakturované částky proto, že tato faktura je zaplacená před lhůtou splatnosti nebo například hotově, v praxi mohou nastat dvě varianty:**
 - skonto je cenovou podmínkou, která je uplatněna již při stanovení fakturační ceny – v tomto případě je snížena pořizovací cena nakupovaného zboží
 - dodavatel fakturuje plnou cenu, na kterou je dodatečně poskytnuto finanční zvýhodnění (například při dřívějším zaplacení)

u obou druhů slev se provádí oprava základu daně a výše DPH

a) Účtování z pohledu odběratele

1. Faktura přijatá za nákup zboží - cena bez daně	100 000 Kč	132	321
- DPH 21 %	21 000 Kč	343	321
2. Úhrada faktury v termínu do 7 dnů (po odečtu skonta)	114 950 Kč	321	221
3. Opravný daňový doklad - základ daně	- 5 000 Kč	132	321
- DPH 21 %	- 1 050 Kč	343	321

b) Účtování z pohledu dodavatele

1. Faktura vystavená za prodej zboží - cena bez daně	100 000 Kč	311	604
- DPH 21 %	21 000 Kč	311	343
2. Úhrada faktury v termínu do 7 dnů (po odečtu skonta)	114 950 Kč	221	311
3. Opravný daňový doklad - základ daně	- 5 000 Kč	311	604
- DPH 21 %	- 1 050 Kč	311	343

Poznámka:

Obdobným způsobem by se účtovaly i slevy poskytnuté ve formě bonusů.

Účtování zboží

I. <u>Nákup zboží</u> (u plátce DPH)		ZPŮSOB A		ZPŮSOB B	
		MD	Dal	MD	Dal
1. Nákup v tuzemsku:					
a) za hotové - cena bez daně		131	211	504	211
	DPH	343	211	343	211
b) na fakturu - cena bez daně		131	321	504	321
	DPH	343	321	343	321
2. Vedlejší pořizovací výdaje:					
a) dodavatelský		131	211 (321)	504	211(321)
b) ve vlastní režii		131	586	504	586
3. Nákup v zahraničí					
a) faktura od zahraničního dodavatele		131	321.AE	504	321.AE
b) jednotný správní doklad - clo		131	379	504	379
<i>Clo je pouze u dovozu ze zemí mimo EU.</i>					
c) DPH - povinnost přiznat daň		349	343	349	343
	- nárok na odpočet daně	343	349	343	349
4. Převzetí zboží na sklad		132	131	neúčtuje se	
<u>Poznámka:</u> U neplátce DPH vstupuje daň do hodnoty zboží (tj. u způsobu A účet 131, u způsobu B účet 504).					
II. <u>Prodej zboží</u>		ZPŮSOB A		ZPŮSOB B	
		MD	Dal	MD	Dal
1. Tržby za prodané zboží					
a) v hotovosti - cena bez daně		211	604	211	604
	DPH	211	343	211	343
b) na fakturu - cena bez daně		311	604	311	604
	DPH	311	343	311	343
2. Úbytek prodaného zboží (pouze skladová evidence)		504	132	neúčtuje se	
U způsobu B zaúčtovat:					
počáteční stav zboží		neúčtuje se		504	132
konečný stav zboží		neúčtuje se		132	504
<u>Poznámka:</u> Stav zboží se účtuje podle skladových karet.					

III. <u>Inventarizační rozdíly</u>		ZPŮSOB A		ZPŮSOB B	
		MD	Dal	MD	Dal
Ztratiné, norma přirozeného úbytku		504	132	504	132
Manko		549	132	549	132
Přebytek		132	648	132	648